

A MAGÁNNYUGDÍJPÉNZTÁRAK SZOLGÁLTATÁSAINAK MEGÁLLAPÍTÁSÁRÓL¹

MICHALETZKY GYÖRGY

ELTE Valószínűségelméleti és Statisztika Tanszék

Jelen munkának az a célja, hogy összegyűjtse azokat a szabályozásokat és az ezekkel kapcsolatban felmerülő kérdéseket, amelyek a magánnyugdíjpénztárak által nyújtható (nyújtható) vagy megvásárolandó szolgáltatásokkal kapcsolatban felmerülnek, és amelyekre még a szolgáltatások megállapításának megkezdése előtt, az elkövetkezendő időszakban *sürgősen* választ kell találni.

1 Bevezetés

Az 1997. évi LXXXII. törvény a magánnyugdíjakról és a magánnyugdíjpénztárakról lehetővé tette magánnyugdíjpénztárak létrehozását és a társadalom egyes tagjai számára kötelezővé, mások számára lehetővé tette ezen pénztárakba történő belépést. A törvény indoklása szerint először a törvény kihirdetésétől számított 15 év múlva kerülhet sor (járadék) szolgáltatásra, azonban maga a törvény nem ír elő olyan határokat, amelyek a korábbi járadékszolgáltatást kizárnák.

A törvény indoklása foglalja röviden össze ezen pénztárak alapvető működési elveit. Ezek a pénztárak tőkefedezeti elven működő nyugdíjpénztárak. A tagok befizetett járulékaik tőkét képeznek, amely fedezetül szolgál a (kiegészítő) nyugdíjszolgáltatáshoz. [A kiegészítő szót itt abban értelemben használjuk, hogy az itt nyújtott szolgáltatás a társadalombiztosítási nyugdíj kiegészítője.] A nyugdíjpénztár a bevételeiből alapokat képez. A pénztár az egyes tagok megtakarításait a felhalmozási időszakban az egyéni számlán tartja nyilván, melyet a nyugdíjszolgáltatás megkezdésekor meghatározott járadékra vált át. A járadék összegét egy évre kell megállapítani, és rendszeresen felül kell vizsgálni. A folyósítás alatt álló ellátások fedezetének nyilvántartására a szolgáltatási tartalék szolgál, amely szintén a fedezeti tartalék része.

Az indoklás szerint a pénztártagok a felhalmozási időszakban *befektetői*, a járadékos időszakban *befektetői és biztosítási kockázatközösséget* alkotnak. Igen fontos lenne azonban ennél pontosabban —és nemcsak az indoklásban, hanem a jogszabály szövegében is— megállapítani, hogy a kockázatközösség kikre terjed ki. Járadéktípusonként, esetleg befektetés portfóliókként megosztva, életkori kohorszokként elkülönítve; továbbá, hogy a pénztár jogosult-e annak meghatározására, hogy kik tartoznak az egyes kockázatközösségekbe, vagy pedig rendelet (törvény) szabja ezt meg.

¹Beérkezett: 1999. szeptember 8.

A szolgáltatások megállapítása és folyósítása során tehát több, jól elkülöníthető részt kell megvizsgálni. Ezek az alábbiak:

- a szolgáltatások fajtái;
- a szolgáltatások fedezete;
- a szolgáltatás megállapítása során használt biztosításmatematikai eljárás;
- a szolgáltatás folyósítása idején szükséges biztosításmatematikai értékelés.

2 A szolgáltatások fajtái

A pénztári szolgáltatás típusa *járadékszolgáltatás* vagy *egyösszegű kifizetés* lehet.

[A törvény meghatározása alapján a nyugdíjszolgáltatás „a nyugdíjkorhatár elérésekor, vagy a pénztártag kérése alapján a nyugdíjkorhatár elérése után, illetőleg a pénztártag elhalálása esetén hozzátartozója részére, az egyéni számláján nyilvántartott összeg mint fedezet alapján megállapított, a pénztártag által választott szolgáltatáshoz tartozó szolgáltatási tartalékból folyósított nyugdíjjáradék, a kedvezményezett járadéka, és az egy összegben történő pénzbeli kifizetés.”]

A *járadékszolgáltatás* lehet a) életjáradék, b) elején vagy c) végén garantált idejű életjáradék, d) két- vagy többéltre szóló életjáradék. Azonban a pénztár járadékszolgáltatási kötelezettsége biztosítóintézettől történő járadék vásárlása útján is teljesíthető. A biztosítóintézettől vásárolható járadékok azonosak azzal, amelyet a pénztár maga is felajánlhat. Itt megint nem világos, hogy ez az azonosság milyen mértékű kell legyen. Csak ugyanolyan típusú szolgáltatásokat kell biztosítaniuk, vagy az azonosság a használt halandósági táblákra, az alkalmazott költséghányadokra is kiterjed-e? Ennek szabályozása többek között azért lényegbevágó, hiszen előfordulhat az, hogy a pénztár részére is előnyösebb biztosítottak valamelyik biztosítóintézettől veszik igénybe a szolgáltatást, ezáltal a pénztár biztosítási közösségét gyengítve.

A pénztártag abban az esetben is választhat más biztosítóintézet által nyújtott járadékszolgáltatást, ha a pénztára is nyújtja ugyanazt a járadékszolgáltatást.

A biztosítóintézettől vásárolt járadékkal teljesített járadékszolgáltatásra (járadék megállapítás, egyösszegű kifizetés, öröklés) a Biztosítási Törvény rendelkezései az irányadóak azzal, hogy a járadékszolgáltatásra jogosultat legalább élethosszig tartó járadékban kell részesíteni, amelynek rendszeresen, havonta kifizetett összege nem lehet kevesebb, mint amire a pénztár által történő nyugdíjszolgáltatás esetében az Alap garanciája kiterjed. A biztosítóintézettől vásárolt életjáradékot a tag nem szüntetheti meg. (A biztosítótól vásárolt járadékra az Alap által nyújtott garancia nem terjed ki.)

Egyösszegű kifizetést teljesít a pénztár a) szolgáltatásként a pénztártag halála után, a kedvezményezett részére. [Az egy összegben történő kifizetés helyett a kedvezményezett dönthet a normafedezet kétszerese és a járadékra jogosult —a nyugdíjjáradék folyósításának megkezdésekor— a nyugdíjjáradékon felüli egyösszegű szolgáltatás nyújtását úgy, hogy az összeget a tagsági viszony folytatása mellett a pénztárban hagyja, vagy azt más pénztárba viszi át] b) ha az egyéni számla egyenlege nagyobb, mint igényli. A normafedezet kétszeresén felüli rész a pénztártag rendelkezése szerint őt vagy kedvezményezettjét illeti meg.

További kiegészítő lehetőség, hogy „tag felhalmozási időszakban bekövetkező halála esetén a kedvezményezett választhat, hogy az egyéni számlán ráeső részt a) egy összegben felveszi, b) a tagsági viszony folytatása mellett a pénztárban hagyja, c) más pénztárba viszi át.”

Emellett a törvény a folyósítandó járadék legkisebb összegét is megszabja, a társadalombiztosítási nyugdíj nagyságának figyelembevételével.

A járadék legkisebb összege a pénztártag normajáradéka a pénztártag társadalombiztosítási nyugdíj megállapítási szabályai szerinti, de legfeljebb öt év járulékfizetés nélküli elismert szolgálati idő figyelembevételével meghatározott nyugellátásának 25 százaléka.

3 A szolgáltatások fedezete

A szolgáltatás fedezetét egyfelől a szolgáltatás megállapításának időpontjában, másfelől a szolgáltatás folyósításának idején kell megvizsgálni. Ez utóbbiról későbbben, a szolgáltatás folyósítása idején szükséges biztosításmatematikai értékelésről szóló részben lesz szó.

A választott szolgáltatás fedezetének képzése a szolgáltatás teljes fedezetének az egyéni számláról a választott szolgáltatás tartalék számlájára egy összegben való átvezetésével történik. A nyugdíjszolgáltatás és az azzal kapcsolatos költségek teljes fedezetét képező forrásokat, vagyis a pénztártag egyéni számlájának egyenlegét *egy összegben* kell átcsoportosítani a tag által választott szolgáltatás tartalékába.

Tehát a pénztár szolgáltatási szabályzatában meghatározott szolgáltatások mindegyikéhez külön-külön kell szolgáltatási tartalékot képezni és ezeket külön kell kezelni. Ezt nyomatékosítja a 171/1997. Korm. rend., amely szerint „a pénztár befektetett eszközeit (portfólióját) úgy kell csoportosítani, hogy a fedezeti és likviditási tartalék eszközei, valamint a működés tartalékai befektetésének eredményei elkülönítetten megállapíthatók legyenek.” A fedezeti tartalékon belül meg kell különböztetni az egyéni számlák és a szolgáltatási tartalékok befektetési eredményességét. Tehát tartalékokként külön kell meghatározni a hozamot. Az egyes szolgáltatási fajták tartalékai között átcsoportosítást csak a hozamkiegyenlítési tartalékon keresztül lehet megvalósítani.

Ennek alapján lehetőség nyílik arra, hogy a valamivel pontosabb és egyben szűkebb értelmet adjunk a magánnyugdíjpénztárakról szóló törvény in-

doklása azon mondatának, melyet a bevezetőben már idéztünk, miszerint a pénztártagok a járadékos időszakban (befektetői és) biztosítási kockázatközösséget alkotnak. A fentiek alapján a biztosítási kockázatközösség első-sorban az azonos szolgáltatási fajtát választó pénztártagok között áll fenn és csak másodsorban, áttételesen tartozik bele az összes járadékos időszakban lévő pénztártag.

A szolgáltatás megállapítása előtt a tag egyéni számláján jóvá kell írni a fedezeti tartalék portfóliója értékelési különbözeti tartalékának a tag egyéni számlájára eső hányadát.

A szolgáltatás megállapítása előtt az egyéni számla 0,3%-ának megfelelő összeget a pénztár demográfiai tartalékába kell átvezetni.

Ha a tag igényli, akkor a szolgáltatás megállapítása előtt a tag egyéni számlájának egyenlegét csökkenteni kell a törvény. 28. § b) pontja alapján teljesíthető egyösszegű kifizetéssel.

A szolgáltatás megállapítása során az egyéni számla egyenlegét össze kell vetni a szükséges normafedezettel. Amennyiben az egyéni számla egyenlege kisebb, mint a normafedezet, akkor a Pénztárak Garanciaalapja a tag egyéni számláját a normafedezet mértékéig kiegészíti.

4 A szolgáltatás megállapítása során használt biztosításmatematikai eljárás

A szolgáltatás nagyságát a tag egyéni számlája egyenlegének, mint a jövőbeli szolgáltatások bruttó jelenértékének alapján kell megállapítani.

A szolgáltatás megállapítása során a pénztár aktuáriusának óvatos becsléseinél figyelembe kell venni a bér és fogyasztói árindexekre, a befektetési hozamokra vonatkozó, a hivatalos nemzetgazdasági statisztikákon alapuló hosszú távú feltételezéseket, valamint a pénztár és a pénztárak befektetési gyakorlatát és politikáját.

A járadék megállapításánál alkalmazott *egységes halandósági táblában* a férfi és női halandóságot egyaránt figyelembe kell venni.

A járadékszolgáltató pénztárnak az általa használni kívánt halandósági tábláját, valamint pénztár aktuáriusának a szolgáltatásban részesülő pénztári tagság demográfiai viszonyait figyelembe véve kell a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett halandósági táblákból kiválasztania vagy azokból elkészítenie.

A járadékot a biztonsági tartalékok képzésére és a folyósítás várható költségeire is figyelemmel kell megállapítani. Az egyéni számla nagysága alapján megállapított szolgáltatás nagyságának meghatározásakor költségtenyezőként a) a szolgáltatás megkezdéséhez kapcsolódó egyszeri eljárás, b) a szolgáltatási tartalékok befektetésének, c) a járadék folyósításának költségét lehet figyelembe venni és a szolgáltatási számlával szemben elszámolni.

A járadékszolgáltató pénztárban alkalmazott technikai kamatláb a tárgy-évre meghatározott társadalombiztosítási nyugdíj indexálásából adódó kamatlábnál legfeljebb 1.5%-kal lehet nagyobb.

A szolgáltatást úgy kell megállapítani, hogy a pénztár által folyósított járadék legalább a társadalombiztosítási nyugdíjjal azonos mértékben kerüljön indexálásra. A jelen esetben, mivel olyan nyugellátásról van szó, melynek megállapítása 2012. december 31-ét követően történik, ez azt jelenti, hogy a nyugellátást évente egy alkalommal, január hónapban, az emelést megelőző naptári év I - III. negyedévében és az azt megelőző év negyedik naptári negyedévében mért fogyasztói árnövekedés és az országos bruttó átlagkeresetnövekedés 50-50 százalékos súlyozott átlagának megfelelő mértékben kell emelni.

Mivel a Korm. rend. a technikai kamatláb nagyságát a társadalombiztosítási nyugdíj indexálásból adódó kamatláb alapján maximalizálja, ezért a rendelet szelleme alapján ezen indexek hosszú távú előrejelzése alapján kell meghatározni az egyes évekhez tartozó diszkonttényezőket. Az előírt óvatos becslés elve alapján célszerű az egyes évekre vonatkozó technikai kamatlábakat valamivel kisebbre választani, mint a hivatalos előrejelzés, és a kötelező aktuáriusi értékelés során esetlegesen adódó többletből növelni a szolgáltatásokat.

A szolgáltatás megállapításának legneuralgikusabb pontja a megfelelő halandósági tábla alkalmazása. Amint láttuk, a törvény szerint egységes halandósági táblát kell alkalmazni, amely mind a női, mind a férfi halandóságot figyelembe veszi. Ez egyértelműen olyan eleme törvénynek, melynek alkalmazása során a tisztán tőkefedezeti alapon működő pénztár elve sérül, és — érthető — szociális szempontok jelennek meg. A törvényt elkészítő számítások alapján ugyanis nyilvánvalóvá lett, hogy külön női és férfi halandósági tábla alkalmazása esetén a nők járadéka mintegy 70%-a lenne a férfiak számára megállapított járadéknak.

Hogyan lehet a törvénynek megfelelő halandósági táblát készíteni? Tegyük fel, hogy a pénztárban N olyan egyed van, akik biztosítási kockázatközösséget alkotnak. Ezek egyéni számlájáról a választott szolgáltatás tartalékába átvezetett összeget jelölje P_i , $i = 1, \dots, N$. Az egyszerűség kedvéért tegyük fel, hogy a vizsgált szolgáltatás a tag részére folyósított (egyszeri díjas) életjáradék. A hátralévő élettartamot jelölje T_i , $i = 1, \dots, N$. Legyen $a(T_i)$ a T_i időtartamra folyósított (indexált) járadék jelenértéke. Az ekvivalencia elv szerint a nettó járadék nagyságát úgy kell meghatározni, hogy a szolgáltatás jelenértékének várható értéke egyezzen meg az egyszeri díj nagyságával. A várható érték meghatározása során kell figyelembe venni a T_i változó eloszlását, melynek közelítését a halandósági tábla felhasználásával szokás meghatározni. Jelölje S_i a járadék keresett értékét. Az ekvivalencia elv azonban voltaképpen nem más, mint könnyen alkalmazható matematikai segédeszköz

$$\sum_i P_i = \sum_i S_i a(T_i)$$

egyenlet közelítő megoldásának meghatározásához. Vegyük észre, hogy nem tettük fel, hogy az élettartam valószínűségi változók azonos eloszlásúak. Ez még akkor sem teljesül, ha külön kezelnénk a férfi, illetve a női pénztártagokat. A KSH által közzétett halandósági táblákból származtatott eloszlás is volta-

képpen különböző élettartam eloszlások keveréke. Azonban, ha a P_i értékek közel egyenlők, akkor a járadék meghatározásához használhatjuk az $a(T)$ mennyiségnek keverékeloszlás szerint vett várható értékét, hiszen jóllehet maga az $a(T)$ függvény a T változónak nem lineáris függvénye, azonban a várható érték a keverő mérték szerint már lineáris. Ekkor tehát a két oldal —nagy N esetén— közel egyenlő lesz.

Ugyanez igaz marad akkor is, ha a (P_i, T_i) $i = 1, \dots, N$ pár által meghatározott együttes (tapasztalati) eloszlás független eloszlások szorzatára bomlik, hiszen ekkor az $S_i = P_i \times E(T)^{-1}$ helyettesítéssel az $S_i T_i$ szorzat várható értéke megegyezik P_i várható értékével.

Ha azonban az egyéni számlán meghalmozott összeg és a hátralévő élettartam között nem nulla korreláció van, akkor a fenti eljárás már nem marad érvényben. Tegyük fel az egyszerűség kedvéért, hogy az élettartam változó eloszlása két lehetséges eloszlás valamelyike. Jelölje ezeket μ és ν . Továbbá a populációban pN , illetve qN egyedhez tartozik rendre ezen eloszlások egyike. Az azonos élettartam eloszlással rendelkező tagok egyéni számláján összegyűlt teljes összeg legyen P_μ , illetve P_ν . A járadék értékét úgy akarjuk meghatározni, hogy az alkalmazandó szorzó értéke csak μ , ν , p , q , illetve P_μ , P_ν függvénye legyen. Azaz

$$S = \frac{P}{f(\mu, \nu, p, q, P_\mu, P_\nu)}$$

Ekkor teljesülnie kell a

$$P_\mu + P_\nu = \frac{P_\mu}{f(\mu, \nu, p, q, P_\mu, P_\nu)} E_\mu(a(T)) + \frac{P_\nu}{f(\mu, \nu, p, q, P_\mu, P_\nu)} E_\nu(a(T))$$

egyenletnek. Ennek megoldását adja az a Stahl János által javasolt eljárás, mely szerint a P_μ , P_ν tőkék arányában kell a μ és ν eloszlásokat súlyozni. Milyen problémákat vet fel a szorzófüggvény ilyen megválasztása?

A szolgáltatás nagysága függ attól, hogy az adott évben kik választják még ugyanezt a szolgáltatást. Ez valóban súlyos érvnek látszik. Azonban érdemes észrevenni, hogy az egyes biztosítóintézetek által nyújtott szolgáltatások is függenek attól, hogy az adott évben a teljes populáció hogyan viselkedik. Hiszen a halandósági tábla ez utóbbi halálozási valószínűségeit írja le, nem pedig a konkrét egyed hátralévő élettartamának eloszlását. A helyes kérdés talán az, hogy mennyire érzékenyen változik, fog változni az évek során ez a szorzó.

A másik fontos szempont, hogy ekkor a szolgáltatás nagysága az egyes pénztárakban —ugyanakkora egyéni számlaérték mellett— más és más lehet. Hasonlóképpen, az így megállapított szolgáltatás jelentősen eltérhet attól, amit biztosítóintézetektől ugyanolyan nagyságú összegért a tag vásárolhatna. Ez a fajta kontraszelekció azonban elkerülhetetlen. Hiszen a törvény lehetőségét ad arra, hogy a pénztártag abban az esetben is választhasson más biztosítóintézet által nyújtott járadékszolgáltatást, ha a pénztára is nyújtja ugyanazt a járadékszolgáltatást.

Itt érdemes ismét megjegyezni, hogy ugyan a törvény rendelkezik arról, hogy a biztosítóintézettől vásárolható járadékok azonosak kell legyenek az-
zal, mint amelyeket a pénztár maga is felajánlhat, azonban nem rögzíti pon-
tosan, hogy ez az azonosság milyen mértékű legyen. Halvány támpontot ad-
hat a 33. §, amely szerint a biztosítóintézettől vásárolt járadékkal teljesített
járadékszolgáltatásra (járadék megállapítás, egyösszegű kifizetés, öröklés) a
Biztosítási Törvény rendelkezései az irányadóak. Feltétlen szükséges lenne
rögzíteni az indexálással, halandósági tábla használatával, az alkalmazható
technikai kamatlábbal stb. kapcsolatos feltételeket is.

5 A szolgáltatás folyósítása idején szükséges biztosításmatematikai értékelés

Az előző pontban már említett elvet, miszerint a „szolgáltatást úgy kell meg-
állapítani, hogy a pénztár által folyósított járadék legalább a társadalom-
biztosítási nyugdíjjal azonos mértékben kerüljön indexálásra”, természetesen
most is alkalmazni kell, azaz az indexálást a szolgáltatási szabályzatban
meghatározott módon végre kell hajtani.

Azonban mi történjék akkor, ha a pénztár adott szolgáltatási számlán lévő
tartaléka, annak befektetési hozama nem elegendő az indexálás végrehajtásá-
ra? Ha a nyugdíj folyósításának időszakában a szolgáltatási tartalékok szintje
az aktuáriusi értékelés szerint, tagonként vagy összesen nem éri el a járadékos
tagok követelésével meghatározott szolgáltatáshoz szükséges szintet, akkor a
különbséget az aktuáriusi értékelés szerint a biztonsági tartalékokból kell a
fedezeti tartalék megfelelő szolgáltatási tartalékába átcsoportosítani. Ha e
tartalékok a veszteséget nem fedezik, erről a Pénztárfelügyeletet tájékoztatni
kell.

Ezen túlmenően a járadékszolgáltató pénztár szolgáltatási szabályzatában
rendelkezni kell arról, hogy az aktuáriusi értékelésben meghatározott több-
letből miképpen kerül sor a szolgáltatások növelésére.

Ennek megvalósítása lehet az, hogy —a szolgáltatások megállapítása során
alkalmazott eljáráshoz hasonlóan— a többletet a szolgáltatások megállapítása
során fennálló egyéni számlák nagysága arányában osztjuk szét a meglévő
járadékosok között (szolgáltatási fajtákként külön kezelve, a hozamkiegyen-
lítési tartalék megfelelő kezelése után), és az így adódó tőke alapján —az
indexálást, technikai kamatlábat és egységes halandósági táblát figyelembe
véve— számítjuk ki a járadékemelést.

A járadékszolgáltató pénztár aktuáriusi értékelésében a pénztár aktuá-
riusának a jövőre vonatkozóan szolgáltatási számlánként, a számláról szol-
gáltatásban részesülő tagok, illetve kedvezményezettek adatai alapján meg
kell határozni a pénztár korábban vállalt szolgáltatásainak jelenértékét, és
elemeznie kell a szolgáltatási számlák és a saját tevékenységi tartalék befek-
tetéseinek megfelelőségét abból a szempontból, hogy a pénztár szolgáltatási
számláinak és a saját tevékenységi tartaléknak a befektetéseit elégségesnek
tartja-e a pénztár korábban vállalt szolgáltatásai teljesítéséhez.

A szolgáltatások jelenértékének meghatározásakor a járadékszolgáltató pénztár aktuáriusának figyelembe kell vennie a szolgáltatásban részesülő tagok, illetve kedvezményezettek nemét, és az ennek megfelelő saját pénztári halandósági táblákat kell alkalmaznia.

Érdekes látszólagos ellentmondása a jogi környezetnek, hogy a szolgáltatás megállapítása során kevert halandósági tábla alkalmazását írja elő, azonban a már megállapított járadékszolgáltatások értékelésekor figyelembe kell venni a tagok (kedvezményezettek) nemét. Vegyük észre azonban, hogy a járadék megállapítása során közölt képletben mi is ezt tettük. Azonban nem szabad az egyes szolgáltatási számlákon belül külön nemenként szétbontani a tartalékot és vizsgálni annak elégséges voltát.

Ugyanakkor fontos lenne pontosítani, hogy a szolgáltatások értékelésekor milyen dátumú halandósági táblát szabad/kell használni. A járadékszolgáltatás megállapításakor érvényben lévő (nemenkénti) táblát, vagy pedig az aktuális év tábláját.

Ha egy naptári év során a pénztár valamelyik szolgáltatási számláján szereplő tagok tényleges halandósága nagyobb, mint ami a pénztár által használt halandósági tábla alapján várható, akkor a pénztár demográfiai tartalékát az erre az évre vonatkozó aktuáriusi értékelésben meghatározott mértékben a szóban forgó szolgáltatási számláról fel kell tölteni.

Ha egy naptári év során a pénztár valamelyik szolgáltatási számláján a tényleges halandóság kisebb, mint ami a pénztár által használt halandósági tábla alapján várható, akkor a pénztár demográfiai tartalékából az erre az évre vonatkozó aktuáriusi értékelésben meghatározott mértékben a szóban forgó szolgáltatási számlát fel kell tölteni.

Ha a fentiek alapján történő átcsoportosítások eredményeképpen a demográfiai tartalék nagyobb, mint a szolgáltatási számlák összegének 0.3%-a, akkor a pénztár a demográfiai tartalékból a szolgáltatási számlákra mindaddig átcsoportosíthat, amíg a demográfiai tartalék nagyobb, mint a szolgáltatási számlák összegének 0.3%-a. A visszatöltés a szolgáltatási számlák nagyságának arányában azokra a számlákra történik, amelyekről a demográfiai tartalék feltöltésre került.

Ha a szolgáltatási számlák feltöltésének eredményeképpen a demográfiai tartalék a szolgáltatási számlák összegének 0.3%-a alatt van, akkor a demográfiai tartalékot a saját tevékenységi tartalékból kell feltölteni erre a szintre, vagy a saját tevékenységi tartalék nagyságából adódó szintre, ha ez utóbbi a kisebb.

A kapcsolódó joganyag

1997. évi LXXXII. törvény a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról
1997. évi LXXXII. törvény indoklása a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról

1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről, egységes szerkezet-

ben a végrehajtására kiadott

1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról, egységes szerkezetben a végrehajtására kiadott

169/1997 (X. 6.) Korm. rend. a Pénztárak Garancia Alapjának szervezeti és működési szabályairól

170/1997 (X. 6.) Korm. rend. a magánnyugdíjpénztárak tevékenységéhez kapcsolódó biztosításmatematikai és pénzügyi tervezési szabályokról, valamint a szolgáltatási szabályzatra és a tartalékok kezelésére vonatkozó előírásokról

171/1997 (X. 6.) Korm. rend. a magánnyugdíjpénztárak befektetési és gazdálkodási tevékenységéről

172/1997 (X. 6.) Korm. rend. a pénztárak központi nyilvántartásával összefüggő egyes feladatokról, a pénztáraknak, valamint a foglalkoztatóknak a pénztártagokra vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségeiről

173/1997 (X. 6.) Korm. rend. a magánnyugdíjpénztárak beszámoló készítésének és könyvelésének sajátosságairól

174/1997 (X. 6.) Korm. rend. a Pénztárak Garancia Alapja beszámoló készítésének és könyvvezetésének sajátosságairól

Ezek közül különösen az 1997. évi LXXXII. törvény, annak indoklása és az 170/1997. 173/1997 sz. kormányrendeletek írják le az alkalmazandó jogszabályi környezetet.

ON THE BENEFITS PROVIDED BY THE PRIVATE PENSION SYSTEM IN HUNGARY

The primary aim of this paper is to list the legislation and regulation system together with the problems arising in connections with the private pension system established recently in Hungary which should urgently be solved in the near future. This includes the exact definition of the group of people sharing the risk in investments during the capital accumulation period and in investment and insurance in retirement; determination the level of uniformity of the benefits provided by the private pension institutions and the insurance companies. It is not obvious whether this uniformity means absolute identity or only similarity. One of the most important problems is connected with the mandatory use of a uniform — sex-independent— mortality table. Since in Hungary presently there is a positive correlation between the sex and the residual length of life and also possibly with the amount of salary this unisex mortality table automatically creates a subgroup for which the implemented private pension system is advantageous and another one for which it is relatively disadvantageous. Finally according to the legislation an actuarial evaluation is required during the period when the pension is already granted but without specifying the scenario (mortality table, technical interest rate, etc.) to be applied. This does not rule out the influence of temporal priorities distorting the correct evaluation.

